

Тіл алемі Мир языков

15 марта 2016 г., № 3 (153)
Издается с апреля 1997 года

15 наурыз 2016 ж., № 3 (153)
1997 ж. сәуір айынан бастап шығады

Наурыз – светлый праздник ...

Дорогие сотрудники и студенты университета!

Наурыз – светлый праздник, олицетворяющий Новый год по восточному календарю. Наурыз совпадает с днем весеннего равноденствия, что отражает объективное исчисление нового года. История празднования наурыза восходит к древним временам, но неизменным остается то, что это праздник весны, смысл которого связан с жизнью и пробуждением природы. Это праздник, в основе которого лежат общечеловеческие ценности – семья, традиции, взаимовыручка. В этот замечательный праздник, думаю, что свет солнца принесет в каждый дом радость и поможет нашему коллективу преодолеть сложности, связанные с предстоящей в этом году государственной аттестацией. Перед коллективом стоят непростые задачи, решить которые мы можем сообща, объединив усилия. Думаю, что успешное решение поставленных задач преумножат нашу силу духа.

В университете мы отмечаем Наурыз ежегодно. И каждый раз в этот праздник мы поздравляем своих сотрудников и студентов, желаем благополучной жизни, в которой нет места печали. От своих студентов мы ждем креативных инициатив по совершенствованию студенческой жизни. Кто уделяет большое внимание саморазвитию, тот достигнет больших результатов в обучении. Кто ценит то, что является перспективным гражданином нашей страны, тот добьется в жизни многого. Одной из важнейших задач нашего вуза является подготовка полиглазных студентов, которые будут реализовывать идеи единства языков в жизнь. Успехов нам на этом поприще!

Ректор КазУМОиМЯ имени Абылай хана,
доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК
Кунанбаева С.С.

1 Наурыз - Алғыс айту күні

Қазакстан Республикасы Президентінің пәрменімен 1 Наурыз – Алғыс айту күні болып белгіленді. Бұл мереке биыл бірінші рет еткізіліп отыр.

Қазак халқында «Батамен ер көгерер, жауынмен жер көгерер» деген макал-мәтел бекер айтылmasa керек. Менін ойымша, бұрын-соңды болмаған, Алғыс айту күнінің белгіленуі дұрыс құптанарлық нәрсе. Бірақ Алғыстың кімге айтамыз деген сұрап тудады? Бұл жауапты әркім өзі біледі. Десе де бәрімізді дүниеге алып келген анызыз, қорғаштаған әкеміз бар екені айдан анық. Тогыз ай құрсағында, жүргінің астында ұстап, түн үйқысын төрт бөліп, ак сүтін беріп, жыласақ астымызды құргатып, ер жеткізді. Мектепке апарып, әрбір жеткен жетістігімізге, табысымызға қуанды. Бізді жоғарғы оқу орнына түсіріп, мен көрген қыншылықты балам көрмесе екен, ел катарлы болсын, - деп біздер үшін күні-түні қызмет қылады. Өмірде бәрі тактайдай тегіс бола бермейді. Өмір болған сон, күлкі мен қайғы әрдайым бірге жүреді. Ата-анамыз біздің азамат болып, өмірден өз орнымызды тапканымызға, адал енбегімізben ел қадірлейтін дәрежеге жетсек, қуаныштарында шек жок болатыны хак. Тұыскандарына, көршілеріне біз туралы айтып, екі езулерінен күлкі жадырап шыға келеді. Сол себепті, әке мен ананың өнегесі мен өсietін үйіп өскен біз, дәл сол кісілердей тұра басып,

тура жүретініміз көміл. Қандай бала болмасын, ешқашанда ата-ананың алдындағы парызы мен қарызын мәнгілік өте алмайтыныз анық. Демек, алғыс айтуды ен алдымен өз ата-ананнан, яғни өз отбасынан бастаған жөн.

Бұл күні әліппені алғаш колға ұстакызыған, адамгершілік рухқа бағыт-бағдар берген, екінші а纳мызға, яғни ұстаздарымызға алғыс айтуды ұмытпағанымыз дұрыс болар. Сонымен катар, киын уақытта бізben бірге болып, ақылын айтып, жаңымызға медет болған, көмегі мен колұшын көрсете білген достарымызға, құрбы-құрдастарымызға көnlімізден шыккан сөзді аямағанымыз дұрыс.

Біз бейбіт өмірде өмір сүріп жатырмыз. Осынын бәрі бүгінде қатары мұлде сиреген, қауқары жоқ, жүректері кен, кеше ғана Ұлы Женістің 70 жылдығын кен көлемде тойлаған Екінші дүниежүзілік соғыс ардагерлері мен майдангерлердің арқасы. Біз ол кіслерге мәнгілік қарыздармыз! Өмірін, жастық шағын қан майданда өткізіп, женісті жақындағып, ұлан-байтак жерімізді сактап қалды. Сөзімді қорытындылай келе, жақсы ісімізben үлкендерге ізет көрсетіп, өз-өзімізді құрметтеп, қадірлейтін кісіге Алғыс айтып, осындай қасиетті құнді жадымызда ұстағанымыз жөн болар.

1 курс, журналистика
Молдагалиева Мадина

75-жылдықты
АТАП ӨТУ
Бізде «alma-mater»

Білім алам десеніз ...

Дана қазак халқында ұлагатты, дана, астарында мол сыр жатқан қаншама сөз, қанша өнеге бар десенші. Халық айтса, қалт айтпайды деген екен. Олай болса осындай керемет сөздердің бірі адам баласы екі таңдаудан көтелеспей керек екендігі жайлы. Біріншісі ол жар таңдаудан болса, екіншісі ол мамандық таңдаудан. Эрине, бала көзімізден, мектеп қабыргаларында оқып жүрген кезімізде ак бұл сұрапәркімді аландатқаны анық. Бірі адам өмірін сактаушы ақ халатты дәрігер я болмаса жас буынды білім нәрімен сусындарат мұғалім боламын деп армандаста, бірі тіптен адам өмірін женилдетер жаңа технологиялар ойлап шыгаратын инженер боламын деп алдына мақсат қоятын еді. Ал менің алға койған мақсаттарымның бірі ол адамның бостандықтары мен мен құқыктарын коргайтын заң қызметкөрі болу деген арман еді. Алайда менің шынайы арманым осы екенін мен кейіннен түсіндім. Себебі осынан дейін көптеген туыскандарым осы қызымыз бізді емдең жазар дәрігер болады деген сөздерінен болар. Бұл мақсатқа жету жолында көптеген киындықтар алдынан кездесті. Мақсатқа жету жолында қаншама енбек, қаншама тер төгілді десенінші? Осылайша мен басқа жоғарғы оку орнына жарты жыл бойы оқып шыктым. Осылайша мен кейін алға койған мақсатымды жүзеге асыру керек деген шештім. Сол күннен бастап алға карай дұрыс бетбұрыс жасадым.

Қазіргі таңда мен Абылай хан атындағы Қазак халықаралық катынастар және әлем тілдері университеттінің, халықаралық құқық мамандығының 3 курс студентімін. Алматыдағы көптеген жоғарғы оку орындарының ішінен дәл осы университетті таңдағыныма еш өкінбейін, көрінішке мактандын тұтамын. Неге десеніз бұл жерде білікті оқытушылар тәлім береді. Оған коса ағылшын тілін жетік менгерген оқытушылардың шетел тілін менгеріп кете аласыз деген нық сеніммен айта аламыз. Университеттіміздің жатакханасында осы мақаланы жаза отырып бұл оку орнына алғаш келген күнім көз алдымға елестеп отыр. Жаңа орта, жаңа оку бағдарламасы, жаңа оқытушылар. Ен басында әрине коркыныш болды. Бұл саланы мен менгеріп кете аламын ба, бұл менің колымнан келеді меген сұраптар маза бермеді. Менің бір түсінгенім кандай мақсатқа болмасын жету үшін адам баласына екі ақ нарсе керек екен, ол өз өзіне деген сенімділік пен қажырылғы енбек. Осы екі фактордың аркасында бүтінгі таңда калаған мамандығым бойынша білім алушадын. Бұл жоғарғы оку орны жайлы айтар болсам... 75 жылдық тарихы бар бұл білім ордасты 7 базалық факультет бойынша жұмыс істейді. Олар: аударма және филология факультеті, педагогикалық факультет, менеджмент және халықаралық коммуникациялар факультеті, халықаралық катынастар

Менің Университетім - мақтандышым

Абылай хан атындағы Қазак халықаралық катынастар және Әлем Тілдер Университеттінің 3 курс студентімін. Менің университеттің Қазақстандағы ең танымал ЖОО-дардың бірі. Қазақстандық ЖОО арасында өз қошбасшылығын сактап тұр, ойткені ол әлемнің 14 тілінде қасіптік білім беруді жүзеге асыратын танымал көп бейінді ғылыми-білім беру мекемесі болып табылады. Бүтінде университеттеге 7 базалық факультет жұмыс істейді: аударма және филология факультеті, педагогикалық факультет, менеджмент және халықаралық коммуникациялар факультеті, халықаралық катынастар факультеті, шығыстану факультеті, қосымша білім беру факультеті мен экономика және құқық факультеті. Мен экономика және құқық факультеттіңдеғі халықаралық құқық мамандығы бойынша білім алғып жатырмын. Осы мамандықты таңдағанымда еш өкінбейін, себебі кішкентай кезімнен-ак зангер болуды армандаганмын. Бұл халық арасында танымал, көшпілік таңдайтын мамандықтардың бірі. Зангер мамандығы әр когамда, кандай жағдай немесе тәртіpte болмасын сұраныска ие болады. Бұл мамандық иелері мемлекеттік мекемелерде, зан органдарында, түрлі ұйымдарда, шағын фирмаларда, қәсіпорындарда, коммерциялық және көгамдық құрылымдарда аудай дақсет. Болашакта

факультетті, шығыстану факультеті, қосымша білім беру факультеті мен экономика және құқық факультеті. Бүтінгі таңда Абылай хан атындағы ҚазХҚЖӘТУ 14 ассоциациялардың: Университеттердің Халықаралық ассоциациясы (ЮНЕСКО), Eurasia-Pacific United ассоциациясы, Туризм бойынша үш Халықаралық ассоциацияның (ATLAS, AMFORTH, EURHODIP), франкофондық университеттердің Халықаралық ассоциациялары (AUF), Жоғары мектеп ғылымдары халықаралық академиясы, Халықаралық катынастар мектептері (МГИМО) ОЭБ ассоциациясы, ММЛУ ассоциациясы, Еуропалық тілдік көнсөнін (ELC) ассоциациясы, ШЫУ-ына мүше елдердің гуманитарлық университеттері консорциумының, ЕврАЗЭС-ке мүше елдердің лингвистикалық университеттері консорциумының, Бельгия EUPRERA (The European Public Relations Education and Research Association) ассоциациясының, The European Association for International Education (EAITE) ассоциациясының мүшесі болып табылады белдемді Халықаралық ассоциациялардың: Университеттердің Халықаралық ассоциациясы (ЮНЕСКО), Eurasia-Pacific United ассоциациясы, Туризм бойынша үш Халықаралық ассоциацияның (ATLAS, AMFORTH, EURHODIP), франкофондық университеттердің Халықаралық ассоциациялары (AUF), Жоғары мектеп ғылымдары халықаралық академиясы, Халықаралық катынастар мектептері (МГИМО) ОЭБ ассоциациясы, ММЛУ ассоциациясы, Еуропалық тілдік көнсөнін (ELC) ассоциациясы, ШЫУ-ына мүше елдердің гуманитарлық университеттері консорциумының, ЕврАЗЭС-ке мүше елдердің лингвистикалық университеттері консорциумының, Бельгия EUPRERA (The European Public Relations Education and Research Association) ассоциациясының, The European Association for International Education (EAITE) ассоциациясының мүшесі болып табылады. Осылайша көптеген алемге танымал халықаралық ассоциациялардың мүшесі бола отырып, біз осы университеттіміздің деңгейі, халықаралық аренадағы алтын орны зор деп айтсақ көтелеспесіз.

Жоғарыда айтканымдай мамандық таңдаудан көтелеспейге тырысыныздар. Мен болашакта маган артылған сенімді ақтауга бар күш жігерімді жұмсаймын. Білікті маман болу жолындағы сара жолды салып берер дәл осы жоғарғы оку орнын таңдауда еш көтелеспейді деп нық сеніммен айта аламын. КР қошбасшысы Н.Ә. Назарбаев айтқандай: «Қазақстанның болашагы білімді жастардың қонында.» Ал, осы бізге еліміздің президенті артып отырган үмітін, бізге жолдаған жолдауын жүзеге асыру үшін біз күн тун демей алға карай кадам басып, білім шынына карай үмтүліп, енбектенуіміз қажет. Біз жастар, расыменде елдін болашагы, оның басқа алдыңғы катарлы елдермен терезесінің тен болуы біздің колымызыда, біздің мойынымызға артылған міндет деп білуіміз қажет. Олай болса, біз жастар, артылған сенімді актап, еліміздің дамыған он елдін катарына косымыз деп сенелік, соған карай нық кадамдар жасалык!!!

**Идрышева Фариза, 3 курс студенті,
Фылыми жетекшісі: Арапбаева А.А.**

менде сондай мамандардың бірі боламын. Мұнда ез арманыңа кол жеткізуғе мол мүмкіндіктер қарастырылған. Мысалы, арнайы зангер мамандығы үшін сот процесін жүргізетін сот залы бар. Осы ҚазХҚЖӘТУ табадалырығында көптеген ғылыми-конференцияларға катыстым. ҚазХҚЖӘТУ атынан СДУ, ҚазҰУ, Тұран, КАУ, КР ПМ Академиясында еткен ғылыми-конференцияларға катысып, жүлделі орындарға ие болдым. Бұның бәрі әрине ҚазХҚЖӘТУ – дегі оқытушылардың берген білімдерінің аркасында. Біздің топта 19 студент білім алушады. Бәріміз бір үйдін балаларында тату - тәтті, үйымшыл топтыз. Осы оку ордастын керемет достар таптым десем де артық болмас еді. Осы Абылай хан атындағы Қазак халықаралық катынастар және Әлем Тілдер Университеттің оқып жатқанымды мактандын етемін. З жыл ішінде білім алғып жаткан ЖОО-ның менің екінші үйіме айналдды. Мен атаптап оку ордастын аркасындағы ұстаздардың, бірге оқытын достардыңын, жана шының ата – анамның колдауларының аркасында өз арманыма, максатыма жетіп, өте жаксы білімді де білікті маман исесі болып шығатынма сенемін. Осы жылдың бітіретін жас түлектерді Абылай хан атындағы ҚазХҚЖӘТУ-не окуга шакырғым келеді. Абылай хан атындағы ҚазХҚЖӘТУ-нің бітірушілері сапалы білім алушады менгереді. Біздің университеттегі студенті аттану-әр талапкер үшін үлкен құрмет!

**Жорабек А.А.,
ЭКФ.ХК 3 курс студенті.**

«Мұқағали мәңгілік ғұмыр»

Акпап айынын 17-ші жүлдөзы біздің университеттіміз үшін атаулы күн болып есептелінді. Себебі, бұл күні касиетті кара шаңырағымыздың мәжіліс залы студент жастар мен ұстаздарға толы, жаңалықта жаңы құмар жастарымыз бейне бір гажайыпты күткендей әсер қалдырады. Бұл күні елімізге Қазактың лирик ақыны, мұзбалақ ақын, өз заманында лайык бағасын ала алмаса да өзінен кейінгілер үшін мәртебесі жоғары ақын, бүтінгі танда енкейген карттан, еңбектеген балага дейін сүйіп оқитын өлендері мен поэмалары бар: «Қырман басында», «Қойши бала - Экітай», «Советтік шекара», «Інімнің ойы», «Жастиқ жыры» атты өлендері. «Аққулар үйіктаганда» поэмасының, сондай-ақ «Ильич», «Ак кайын эні», «Мавр», «Қарындастар, кош болындар» «Чили - шуагым менін» сынды туындылардың авторы Мұқағали Макатаев. Қазак халқы, Қазак ақыны, Қазак поэзиясының кешегі майдандар, гажайып дарын иесі аскар таумен дархан даланың жаңы жарқын асыл адамдары мен танғажайып табиғаттын аскак жырышы, өлендерінде, поэзиясында өзіндік үн естіледі, өзіндік колтансасы қорініп тұрады. Ақының балалық шағы, тұган жері мен ауылы, арапаскан адамдары, өз өмірі өзіндік бір поэзия. Ол халықтың жактаушысы, куанса бірге куанып, кайғырақ бірге күйінетін. Сол себепті ақын жасаган образ – сол бір кезең тарихының, өмірінің шынайы белгісі. Осы кештің өтүіне колдау қорсеткен университеттіміздің ректоры, профессор Сәлима Сагиқызы Құнанбаева ханымға алғысымыз шексіз. Мұқағали Макатаевтың бес жыл бұрын 80- жылдығын атап еттік, енді міне 85- жылдығына орай «Мұқағали – мәңгілік ғұмыр» атты әдеби-сазды кеші студенттер мен акпараттық кітапхана орталығы қызметкерлерінің үйімдастыруымен қорініп тапты. Кештің ашылу салтанатында алғашки сөз кезегі Халықаралық Қатынастар Факультетінің деканы Дәuletбек Садуакасұлы Раев мырзага беріліп, кейін ПФИЯ, ФПИФ, ФММК, және Халықаралық Қатынастар мамандығы

бойынша білімін сусындағы жатқан студенттердің өнерімен жалғасын тапты. Кеш үш болімнен тұрды: «Жазылар естеліктер мен туралы», «Поэзия жүрек тілі», «Аққулар үйіктаганда» поэмасынан үзінді көрсетілді, және жүрек тебіренттер өлендер мен әсем әскактап, көрмермен қауымды бір серпілтіп тастанды. Мұқағали ағамыздың жырларын әр тілде кітапхана ұжымының қызметкерлері: Гулжанат Тұрарқызы-қазақ тілінде, Загила Рахымжанкызы-түркік тілінде, Ләйла Алышынбайқызы-неміс тілінде, Карина Германовна-орыс тілінде, Эльдана Габитқызы-агылышын тілінде ерекше бір ілтипаттен орындалды. Сонымен катар бейне ролик, сахна безендейдіріліп және портретімен дәйексөздөр ілініп, «Мұқағали мәңгілік жыр» атты көрме койылды.

Раев Дәuletбек Садуакасұлы саҳна төріне қонағымыз, асылдың сынығы Мұқағали Макатаевтың ұлы Жұлдыз Мұқағалиұлына сөз берілді. Ол өз жекесі жайында естеліктер айтып, осы кешті үйімдастырып отырган басшыларына, кітапхана төрайымына және ұжымдарына алғысын білдірді. Біздің университеттіміздің оқутышылары, Мұқағали ағамыздың құрдасы, әрі замандасты, филология гылымдарының докторы, профессор Байынқол Қалиулы Қалиев мырзага, Рысалды Құсайын Тынысбайұлына сөз берілді. «Педагогика және психология» кафедрасының PhD докторантты Меруерт Слямханкызы Тілеубаеваның «Ғылыми тақырыбын-Мұқағали Макатаев жырларының психологиялық аспектілерді» деп аталағын, жырларын зерттеп, оны ағылышын тілінде аударған, испанияда, италияда, францияда жарық қөрді. Сонымен, катар Мұқағалидың отыз өлөні ағылышын тілінде жеке кітап болып, шетелде басылып шығарылғандығы айтылды. Кеш сонында жиналған қауым Жұлдыз Мұқағалиұлы студенттер мен кеш конкетары ешкерткіш ретінде суретке түсіп, және талантты студенттерге «Алғыс хат» ретінде жеке-жеке марапатталды. Осында ардакты азаматпен кездесіп, оның тілектерінің күесі болу әрбір студент үшін, өмірдегі маңызды сәт деп ойлаймын. Алдағы уақытта осы әдеби-сазды кешіміз берілген базасын тапса, нұр үстінен нұр болмак.

Акпараттық кітапхана орталығының кітапханашылары:
Умирбекова Р.А., Бейсова А.С., Жунусалиева Р.А.

Асыл ана

Томпайып бейтің калып белен кырда,
Қалдырыдь өз мұрасын ұл мен кызға.
Білген жоқ бірак анам, сол қызының,
Өсерін құмар болып өлең-жырга.

Асыл анам әлдінің сағындым,
Бірбакытты бере салған тәнірінді.
Сол бақытты сыйлап кеткен маганда,
Анамның мен аруагына табындым.

Сездірдіңіз не екенін бақыттын,
Бақытпенен жүргеімді шалқыттын.
Асыл анам қымбатсың ғой сен маган,
Керегі жоқ, алтын, лағыл, жақұттын.

Сен кайдасың? Іздейсің бе сен мені?
Жан анашым қауышайық кел бері.
Бауырына басшы мені құшактап,
Мендей қызың мейіріне шолдеді.

Кетпеші ана менен алыс жыркка,
Жанғын мен осы жерде тұртқа.
Балаларын сағынатын, ансайтын,
Ұлын менен қызынды да жылатпа.

Түсін ана, түсінші қызың жанын,
Өзінді сағынумен еске аламын.
Тұнғық жүргегімнің түпкірінен,
Бір езінен мен бүгін жыр ариядым.

ФММК журналистика, 105-топ
Максұтова Аида

ГЕРМАНСКИЙ WORKSHOP

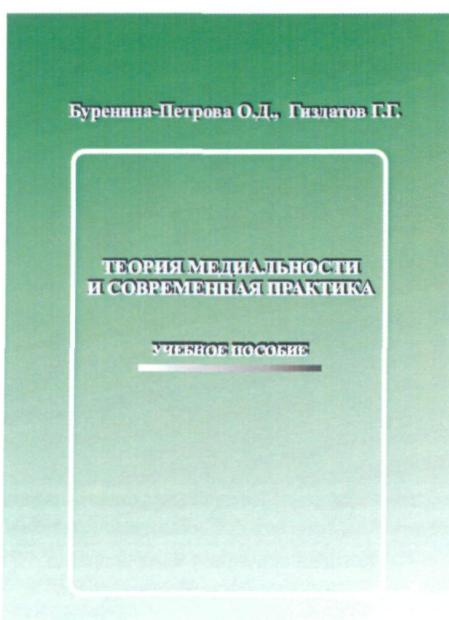

В декабре 2015 года в рамках международного сетевого проекта DAAD «Культурные контакты и конфликтные зоны в Восточной Европе» был проведен международный мастер-класса «Transnational Virtual Seminars». Поясним, сетевой проект, участником которого является КазУМОиМЯ им. Абылай хана, реализуется уже несколько лет. За эти годы были научные конференции, летняя школа, разного рода и ранга мастер-классы.

На это раз workshop был проведен Гиссенским университетом совместно с Институтом исторических исследований в Восточной Европе в Марбурге.

Безупречно организованное немецкими коллегами мероприятие отличалось одновременно и научной, и весомой прикладной – учебной - направленностью.

НОВАЯ КНИГА

Буренина-Петрова О.Д., Гиздатов Г.Г. Теория медиальности и современная практика. Алматы, КазУМО и МЯ им. Абылай хана. 2016 – 128 с.

В учебном пособии впервые в научной и учебной практике представлен обзор западных теорий медиальности, на основе которого предложен анализ современной медиальной практики Казахстана.

Данная книга выпущена в рамках программы «Привлечение зарубежных ученых в вузы Казахстана». Автором первого раздела книги является: Ольга Буренина-Петрова – доктор филологических наук, научный сотрудник Цюрихского университета (Швейцария). Данный курс лекций, отраженный в этом учебном пособии, был прочитан ею в 2015 году для казахстанских специалистов в КазУМО и МЯ им. Абылай хана. Второй раздел книги подготовил Газинур Гиздатов – доктор филологических наук, профессор КазУМО и МЯ им. Абылай хана.

Учебное пособие предназначено для магистрантов специальностей «Журналистика», «Иностранный языкология, Переводческое дело», может быть использовано при чтении курсов «Теория коммуникации», «Общее языкознание».

Пособие представляет интерес и для более широкого круга специалистов-гуманитариев, в том числе медиа-практиков.

Т.А. Кульгильдинова

доктор педагогических наук,
профессор КазУМОиМЯ им. Абылай хана

Общая редакция – ректор КазУМОиМЯ им. Абылай хана, д.филол.н., профессор, член-корреспондент НАН РК, С.С. КУНАНБАЕВА
Главный редактор – начальник управления УМО, д.ф.н., Т.А. КУЛЬГИЛЬДИНОВА

Редакционная коллегия: Дизайн, верстка КЫНЫРБЕКОВ Б.С.

Учредитель – АО «Казахский университет международных отношений и мировых языков» имени Абылай хана

Газета зарегистрирована в Национальном агентстве по делам печати и массовой информации Республики Казахстан

Подписано в печать: 15.03.2016 г., Заказ № 35. Тираж 100 экз.

Отпечатано в «ИПЦ» КазУМОиМЯ им. Абылай хана, г. Алматы, ул. Муратбаева, 200